

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1767 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 6ης Οκτωβρίου 2021

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 που αφορά την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι μέρη της σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (η «σύμβαση του Århus») ⁽³⁾, το καθένα με ίδιες και κοινές ευθύνες και υποχρεώσεις δυνάμει της εν λόγω σύμβασης.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ εκδόθηκε προκειμένου να συμβάλει στην εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση του Århus, με τον καθορισμό κανόνων για την εφαρμογή της στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.
- (3) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», δεσμεύτηκε να

⁽¹⁾ ΕΕ C 123 της 9.4.2021, σ. 66.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Οκτωβρίου 2021.

⁽³⁾ Απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005, για σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της σύμβασης για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ L 124 της 17.5.2005, σ. 1).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ L 264 της 25.9.2006, σ. 13).

εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 για να βελτιωθεί η πρόσβαση σε διοικητικό και δικαστικό έλεγχο σε επίπεδο ΕΕ, των πολιτών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων που εκφράζουν συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με τη συμβατότητα διοικητικών πράξεων που έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον με το περιβαλλοντικό δίκαιο. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε επίσης να αναλάβει δράση για να βελτιώσει την πρόσβαση των πολιτών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων στη δικαιοσύνη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σε όλα τα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτόν, εξέδωσε την ανακοίνωση της 14ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της, στην οποία επιβεβαιώνει ότι «η πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, τόσο μέσω του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ) όσο και μέσω των εθνικών δικαστηρίων ως δικαστηρίων της Ένωσης, αποτελεί σημαντικό μέτρο στήριξης για την υλοποίηση της μετάβασης που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τρόπο ενίσχυσης του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η κοινωνία των πολιτών ως φορέας ελέγχου στον δημοκρατικό χώρο».

- (4) Με την επιφύλαξη των προνοιών του ΔΕΕ όσον αφορά τον επιμερισμό του κόστους, διασφαλίζεται ότι οι δικαστικές διαδικασίες που κινούνται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 δεν έχουν απαγορευτικά υψηλό κόστος, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 της σύμβασης του Άρθους. Αντίστοιχα, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης θα επιδιώξουν να επιβάλλουν και, ως εκ τούτου, να ζητούν την επιστροφή μόνο των εύλογων εξόδων στο πλαίσιο τέτοιων διαδικασιών.
- (5) Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφοι 3 και 4 της σύμβασης του Άρθους, καθώς και τα ευρήματα και τις συμβουλές που εξέδωσε η επιτροπή συμμόρφωσης της σύμβασης του Άρθους στην υπόθεση ACCC/C/2008/32, θα πρέπει να διασφαλιστεί η συμμόρφωση του ενωσιακού δικαίου με τις διατάξεις της σύμβασης του Άρθους για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα κατά τρόπο που να συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου και με το ενωσιακό σύστημα δικαστικού ελέγχου.
- (6) Με την απόφαση (ΕΕ) 2018/881 ⁽⁵⁾ το Συμβούλιο ζήτησε την εκπόνηση μελέτης σχετικά με τις επιλογές της Ένωσης για την εξέταση των ευρημάτων της επιτροπής συμμόρφωσης της σύμβασης του Άρθους στην υπόθεση ACCC/C/2008/32, και εν συνέχεια, εφόσον ενδείκνυται, πρόταση για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 στα ψηφίσματά του της 15ης Νοεμβρίου 2017 σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη φύση, τον άνθρωπο και την οικονομία ⁽⁶⁾, της 16ης Νοεμβρίου 2017 σχετικά με την Επισκόπηση της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής της ΕΕ (ΕΕΠΠ) ⁽⁷⁾, καθώς και σε αυτό της 15ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ⁽⁸⁾.
- (7) Το άρθρο 9 παράγραφος 3 της σύμβασης του Άρθους ορίζει ότι, στο πλαίσιο του εθνικού του δικαίου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι κάθε μέλος του κοινού, εφόσον πληροί τα κριτήρια που καθορίζονται στο εθνικό του δίκαιο, έχει πρόσβαση σε δικαστικές ή άλλες διαδικασίες επανεξέτασης για να αμφισβητήσει την ουσιαστική και τη διαδικαστική νομιμότητα κάθε απόφασης, πράξης ή παράλειψης που αντιβαίνει στις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας σχετικά με το περιβάλλον. Η διαδικασία διοικητικής επανεξέτασης που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 συμπληρώνει το συνολικό σύστημα δικαστικής επανεξέτασης της Ένωσης, το οποίο επιτρέπει στους πολίτες να ζητούν την επανεξέταση διοικητικών πράξεων προσβάλλοντάς τις απευθείας μέσω δικαστικών διαδικασιών σε επίπεδο Ένωσης, συγκεκριμένα δυνάμει του άρθρου 263 τέταρτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και, σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, μέσω εθνικών δικαστηρίων. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εθνικών δικαστηρίων να υποβάλλουν αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο ΔΕΕ δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία στο εν λόγω σύστημα. Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ, τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του συστήματος δικαστικής προστασίας της Ένωσης ως δικαστήρια κοινού δικαίου της έννομης τάξεως της ΕΕ ⁽⁹⁾.
- (8) Ο περιορισμός της εσωτερικής επανεξέτασης που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 σε διοικητικές πράξεις ατομικού περιεχομένου αποτέλεσε τον βασικό λόγο απαραδέκτου για αιτήσεις που υποβάλλονται από περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις για εσωτερική επανεξέταση δυνάμει του άρθρου 10 του εν λόγω κανονισμού, μεταξύ άλλων όσον αφορά διοικητικές πράξεις με ευρύτερο αντικείμενο. Επομένως, είναι αναγκαία η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της διαδικασίας εσωτερικής επανεξέτασης που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό ώστε να περιλαμβάνει μη νομοθετικές πράξεις γενικού αντικείμενου.

⁽⁵⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2018/881 του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2018, με την οποία καλείται η Επιτροπή να υποβάλει μελέτη σχετικά με τις επιλογές της Ένωσης για την εξέταση των ευρημάτων της Επιτροπής συμμόρφωσης της σύμβασης του Άρθους στην υπόθεση ACCC/C/2008/32 και, εφόσον ενδείκνυται με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, πρόταση για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 (ΕΕ L 155 της 19.6.2018, σ. 6).

⁽⁶⁾ ΕΕ C 356 της 4.10.2018, σ. 38.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 356 της 4.10.2018, σ. 84.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 270 της 7.7.2021, σ. 2.

⁽⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2011, Δημιουργία ενοποιημένου συστήματος επίλυσης διαφορών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, 1/09, ECLI:EU:C:2011:123, σκέψη 80.

- (9) Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 καλύπτει πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του περιβαλλοντικού δικαίου. Αντιθέτως, το άρθρο 9 παράγραφος 3 της σύμβασης του Århus καλύπτει την προσβολή πράξεων ή παραλείψεων που «συνιστούν παράβαση» δικαίου σχετικά με το περιβάλλον. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η εσωτερική επανεξέταση θα πρέπει να διενεργείται προκειμένου να επαληθευτεί αν η διοικητική πράξη αντιτίθεται στο περιβαλλοντικό δίκαιο.
- (10) Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον η διοικητική πράξη περιέχει διατάξεις που θα μπορούσε, λόγω των επιπτώσεών τους, να αντιτίθενται στο περιβαλλοντικό δίκαιο, είναι απαραίτητο να εξετάζεται το κατά πόσον οι εν λόγω διατάξεις θα μπορούσαν να θίγουν την επίτευξη των στόχων της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 191 ΣΛΕΕ. Σε αυτή την περίπτωση, η διαδικασία εσωτερικής επανεξέτασης θα πρέπει επίσης να καλύπτει πράξεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης πολιτικών πέραν της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος.
- (11) Βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ, μια πράξη θεωρείται ότι έχει εξωτερική ισχύ και, επομένως, ότι είναι δυνατό να αποτελέσει αντικείμενο αίτησης επανεξέτασης, εάν προορίζεται να παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Προπαρασκευαστικές πράξεις, συστάσεις, γνωμοδοτήσεις και άλλες μη δεσμευτικές πράξεις, οι οποίες δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν εξωτερική ισχύ, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, δεν θα πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρούνται ότι συνιστούν διοικητικές πράξεις κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 ⁽¹⁰⁾.
- (12) Προκειμένου να διασφαλιστεί η νομική συνοχή, μια πράξη θεωρείται ότι παράγει έννομα αποτελέσματα και, επομένως, ότι είναι δυνατόν να αποτελέσει αντικείμενο αίτησης επανεξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ ⁽¹¹⁾. Το να θεωρείται μια πράξη ότι παράγει έννομα αποτελέσματα συνεπάγεται ότι μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αιτήματος επανεξέτασης, όποια και αν είναι η μορφή της, δεδομένου ότι η νομική δεσμευτικότητά της κρίνεται με βάση τα αποτελέσματα, τον στόχο και το περιεχόμενό της ⁽¹²⁾.
- (13) Προκειμένου να υπάρχει επαρκής χρόνος για τη διενέργεια ορθής διαδικασίας επανεξέτασης, είναι απαραίτητο να παραταθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 για την υποβολή αίτησης διοικητικής επανεξέτασης, καθώς και οι προθεσμίες που έχουν στη διάθεσή τους τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης για να απαντήσουν στις εν λόγω αιτήσεις.
- (14) Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ ⁽¹³⁾, οι περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις ή άλλα μέλη του κοινού που αιτούνται εσωτερική επανεξέταση διοικητικής πράξης οφείλουν να αναφέρουν, όταν διευκρινίζουν τους λόγους για τους οποίους ζητούν την επανεξέταση, τα ουσιώδη πραγματικά στοιχεία ή τα νομικά επιχειρήματα τα οποία δύνανται να θεμελιώσουν εύλογες αμφιβολίες.
- (15) Στο πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας επανεξέτασης δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 θα πρέπει να εμπίπτει η ουσιαστική και η διαδικαστική νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης. Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, η διαδικασία βάσει του άρθρου 263 τέταρτο εδάφιο ΣΛΕΕ και του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 δεν μπορεί να στηρίζεται σε λόγους ή σε αποδεικτικά στοιχεία που δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αίτηση επανεξέτασης, άλλως η απαίτηση περί αιτιολόγησης της αίτησης αυτής, η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006, θα στερούνταν της πρακτικής της αποτελεσματικότητας και θα τροποποιείτο το αντικείμενο της κινηθείσας με την οικεία αίτηση διαδικασίας ⁽¹⁴⁾.
- (16) Οι πράξεις που εκδίδονται από τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών εκτελεστικών μέτρων που εγκρίνονται σε επίπεδο κράτους μέλους και απαιτούνται από μη νομοθετική πράξη που εκδίδεται βάσει του δικαίου της Ένωσης, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006, σύμφωνα με τις Συνθήκες και την αρχή της αυτονομίας των εθνικών δικαστηρίων.

⁽¹⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 2013, Inuit Tapiriit Kanatami και λοιποί κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-583/11 P, ECLI:EU:C:2013:625, σκέψη 56.

⁽¹¹⁾ Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-583/11 P, σκέψη 56.

⁽¹²⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1957, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 1/57 και 14/57, Usines à tubes de la Sarre κατά Ανωτάτης Αρχής, ECLI:EU:C:1957:13, σ. 114· της 31ης Μαρτίου 1971, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, 22/70, ECLI:EU:C:1971:32, σκέψη 42· της 16ης Ιουνίου 1993, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-325/91, ECLI:EU:C:1993:245, σκέψη 9· της 20ης Μαρτίου 1997, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-57/95, ECLI:EU:C:1997:164, σκέψη 22· και της 13ης Οκτωβρίου 2011, Deutsche Post και Γερμανία κατά Επιτροπής, C-463/10 P και C-475/10 P, ECLI:EU:C:2011:656, σκέψη 36.

⁽¹³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2019, TestBioTech κατά Επιτροπής, C-82/17 P, ECLI:EU:C:2019:719, σκέψη 69.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-82/17 P, σκέψη 39.

- (17) Περιβαλλοντικοί μη κυβερνητικοί οργανισμοί και άλλα μέλη του κοινού θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητούν εσωτερική επανεξέταση των διοικητικών πράξεων και παραλείψεων από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006, όπως τροποποιείται με τον παρόντα κανονισμό.
- (18) Όταν επιδεικνύουν απομείωση των δικαιωμάτων τους, τα μέλη του κοινού θα πρέπει να αποδεικνύουν παραβίαση των δικαιωμάτων τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αδικαιολόγητο περιορισμό ή εμπόδιο στην άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.
- (19) Τα μέλη του κοινού δεν καλούνται να αποδείξουν ότι θίγονται άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 263 τέταρτο εδάφιο ΣΔΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ ⁽¹⁵⁾. Ωστόσο, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο μέλη του κοινού να έχουν απεριόριστο δικαίωμα να ζητήσουν εσωτερική επανεξέταση («actio popularis»), η οποία δεν απαιτείται βάσει της σύμβασης του Άρθου, θα πρέπει να αποδείξουν ότι θίγονται άμεσα σε σύγκριση με το ευρύ κοινό, για παράδειγμα σε περίπτωση επικείμενης απειλής για την υγεία και την ασφάλειά τους, ή προσβολής δικαιωμάτων τους σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, λόγω προβαλλόμενης παραβίασης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ ⁽¹⁶⁾.
- (20) Όταν αποδεικνύουν επαρκές δημόσιο συμφέρον οι πολίτες θα πρέπει να αποδεικνύουν συλλογικά τόσο την ύπαρξη δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της ανθρώπινης υγείας και τη συνετή και ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, ή την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, όσο και την υποστήριξη της αίτησής τους για επανεξέταση από επαρκή αριθμό φυσικών ή νομικών προσώπων σε ολόκληρη την Ένωση, συγκεντρώνοντας τις υπογραφές τους είτε σε φυσική είτε σε ψηφιακή μορφή.
- (21) Προκειμένου να διασφαλιστούν αποτελεσματικές εσωτερικές διαδικασίες επανεξέτασης, και ιδίως ότι οι αιτήσεις επανεξέτασης πληρούν, κατά περίπτωση, τα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 και προβάλλουν πραγματικά στοιχεία ή νομικά επιχειρήματα τα οποία είναι επαρκώς ουσιώδη ώστε να γεννούν εύλογες αμφιβολίες ως προς την εκτίμηση στην οποία προέβη το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης ⁽¹⁷⁾, το μέλος του κοινού θα πρέπει να εκπροσωπείται είτε από περιβαλλοντική μη κυβερνητική οργάνωση που πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006, όπως τροποποιείται με τον παρόντα κανονισμό, είτε από δικηγόρο εξουσιοδοτημένο να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους.
- (22) Σε περίπτωση που θεσμικό όργανο ή οργανισμός της Ένωσης λάβει πολλαπλές αιτήσεις επανεξέτασης της ίδιας πράξης ή παράλειψης και αποφασίσει να συνδυάσει τις αιτήσεις και να τις εξετάσει σε μία ενιαία διαδικασία, το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης θα πρέπει να εξετάζει κάθε αίτηση χωριστά στην απάντησή του. Ειδικότερα, εάν οποιαδήποτε τέτοια αίτηση κριθεί μη παραδεκτή για διαδικαστικούς λόγους ή εάν απορριφθεί επί της ουσίας, αυτό δεν θα πρέπει να προδικάζει την εξέταση των άλλων αιτήσεων επανεξέτασης που διεκπεραιώνονται στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας.
- (23) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διεκπεραίωση των υποθέσεων, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης θα πρέπει να επιδιώξουν να εφαρμόσουν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 με συνεκτικό τρόπο.
- (24) Για λόγους διαφάνειας και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης των υποθέσεων, τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να δημιουργούν επιγραμμικά συστήματα για την παραλαβή των αιτήσεων εσωτερικής επανεξέτασης.
- (25) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, ήτοι η θέσπιση λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης του Άρθου στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του, να επιτευχθεί μόνο σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

⁽¹⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, Plaumann κατά Επιτροπής, 25/62, ECLI:EU:C:1963:17.

⁽¹⁶⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2008, Janacek, C-237/07, ECLI:EU:C:2008:447· της 1ης Ιουνίου 2017, Folk, C-529/15, ECLI:EU:C:2017:419, και της 3ης Οκτωβρίου 2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland and Others, C-197/18, ECLI:EU:C:2019:824.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε απόφαση στην υπόθεση C-82/17 P, σκέψη 69.

- (26) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»), ιδίως δε την ανάγκη ενσωμάτωσης υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στις πολιτικές της Ένωσης (άρθρο 37), το δικαίωμα χρηστής διοίκησης (άρθρο 41) και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου (άρθρο 47). Ο παρών κανονισμός συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του συστήματος διοικητικού και δικαστικού ελέγχου της ΕΕ και, ως εκ τούτου, ενισχύει την εφαρμογή των άρθρων 37, 41 και 47 του Χάρτη, με αποτέλεσμα να συμβάλλει στο κράτος δικαίου που κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- (27) Επομένως, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1367/2006 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τα στοιχεία ζ) και η) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

- «ζ) «διοικητική πράξη»: οποιαδήποτε μη νομοθετική πράξη που εκδίδεται από θεσμικό όργανο ή οργανισμό της Ένωσης, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα και έχει εξωτερική ισχύ και περιέχει διατάξεις που μπορεί να αντιτίθενται στο περιβαλλοντικό δίκαιο κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ)·
- η) «διοικητική παράλειψη»: οποιαδήποτε παράλειψη από θεσμικό όργανο ή οργανισμό της Ένωσης να εγκρίνει μη νομοθετική πράξη η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα και έχει εξωτερική ισχύ, όταν η παράλειψη αυτή μπορεί να αντιτίθεται στο περιβαλλοντικό δίκαιο κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ).».

2) Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής:

α) οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οιαδήποτε μη κυβερνητική οργάνωση ή άλλα μέλη του κοινού που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 11 δικαιούνται να ζητήσουν εσωτερική επανεξέταση από το όργανο ή τον οργανισμό της Ένωσης που εξέδωσε τη διοικητική πράξη ή, σε περίπτωση προβαλλόμενης διοικητικής παράλειψης, θα έπρεπε να είχε εκδώσει την πράξη αυτή, με την αιτιολογία ότι αυτή η πράξη ή παράλειψη αντιτίθεται στο περιβαλλοντικό δίκαιο κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ)».

Οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονται γραπτώς και εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τις οκτώ εβδομάδες μετά την έκδοση, κοινοποίηση ή δημοσίευση της διοικητικής πράξης, αναλόγως ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, ή, σε περίπτωση προβαλλόμενης διοικητικής παράλειψης, εντός οκτώ εβδομάδων μετά την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να είχε εκδοθεί η διοικητική πράξη. Στην αίτηση αναφέρονται οι λόγοι της επανεξέτασης.

2. Το όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εξετάζει την αίτηση, εκτός εάν αυτή είναι προδήλως αβάσιμη ή παρέχει ανεπαρκή στοιχεία. Σε περίπτωση που θεσμικό όργανο ή οργανισμός της Ένωσης λάβει πολλαπλές αιτήσεις επανεξέτασης της ίδιας διοικητικής πράξης ή διοικητικής παράλειψης, το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός μπορεί να συνδυάσει τις αιτήσεις και να τις αντιμετωπίσει ως μία. Το όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης εκθέτει τους λόγους του σε γραπτή απάντηση, το ταχύτερο δυνατόν, και το αργότερο 16 εβδομάδες μετά τη λήξη της προθεσμίας των οκτώ εβδομάδων που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο.»

β) στην παράγραφο 3, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Σε κάθε περίπτωση, το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης ενεργεί εντός 22 εβδομάδων από τη λήξη της προθεσμίας των οκτώ εβδομάδων που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο.»

3) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«1α. Αίτηση εσωτερικής επανεξέτασης μπορούν επίσης να υποβάλλουν και άλλα μέλη του κοινού, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αποδεικνύουν απομείωση των δικαιωμάτων τους που προκαλείται από την προβαλλόμενη παράβαση του ενωσιακού περιβαλλοντικού δικαίου και ότι επηρεάζονται άμεσα από αυτή την απομείωση σε σύγκριση με το ευρύ κοινό· ή

β) καταδεικνύουν επαρκές δημόσιο συμφέρον και ότι το αίτημα υποστηρίζεται από τουλάχιστον 4 000 μέλη του κοινού που διαμένουν ή είναι εγκατεστημένα σε τουλάχιστον πέντε κράτη μέλη, με τουλάχιστον 250 μέλη του κοινού να διαμένουν ή να είναι εγκατεστημένα σε καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, τα μέλη του κοινού εκπροσωπούνται από μη κυβερνητική οργάνωση που πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 1 ή από δικηγόρο εξουσιοδοτημένο να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους. Η εν λόγω μη κυβερνητική οργάνωση ή ο εν λόγω δικηγόρος συνεργάζεται με το οικείο θεσμικό όργανο ή οργανισμό της Ένωσης προκειμένου να διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι ποσοτικοί όροι του πρώτου εδαφίου στοιχείο β), κατά περίπτωση, και παρέχει περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία αν ζητηθούν.»

β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Η Επιτροπή θεσπίζει τις απαραίτητες διατάξεις για να εξασφαλίσει ότι τα κριτήρια και οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 1α δεύτερο εδάφιο εφαρμόζονται με τρόπο διαφανή και συνεπή.»

4) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 11α

Δημοσίευση αιτήσεων και τελικών αποφάσεων και επιγραμμικά συστήματα για την παραλαβή των αιτήσεων

1. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης δημοσιεύουν όλες τις αιτήσεις εσωτερικής επανεξέτασης το συντομότερο δυνατόν μετά την παραλαβή τους, καθώς και όλες τις τελικές αποφάσεις σχετικά με τις αιτήσεις αυτές το συντομότερο δυνατόν μετά την έγκρισή τους.

2. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης μπορούν να θεσπίζουν επιγραμμικά συστήματα για την παραλαβή των αιτήσεων εσωτερικής επανεξέτασης και μπορούν να απαιτούν να υποβάλλονται όλες οι αιτήσεις εσωτερικής επανεξέτασης μέσω των επιγραμμικών συστημάτων τους.»

5) Το άρθρο 12 παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Εάν το όργανο ή ο οργανισμός της Ένωσης παραλείψει να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 ή 3, η μη κυβερνητική οργάνωση ή άλλα μέλη του κοινού που υπέβαλαν την αίτηση για εσωτερική επανεξέταση σύμφωνα με το άρθρο 10, δύνανται να προσφύγουν στο Δικαστήριο σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της Συνθήκης.»

6) Σε όλο το κείμενο του κανονισμού, οι παραπομπές σε διατάξεις της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Συνθήκη ΕΚ) αντικαθίστανται από παραπομπές στις αντίστοιχες διατάξεις της ΣΛΕΕ, με οποιοδήποτε αναγκαίες γραμματικές αλλαγές.

7) Σε όλο το κείμενο του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένου του τίτλου, η λέξη «Κοινότητα» αντικαθίσταται από τη λέξη «Ένωση», με οποιοδήποτε αναγκαίες γραμματικές αλλαγές.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άρθρο 1 σημείο 3) στοιχείο α) εφαρμόζεται από τις 29 Απριλίου 2023.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 6 Οκτωβρίου 2021.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D.M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
A. LOGAR
